

GLOBAL SERVICE/ INDUSTRY

ICAAP: UAVHENGIGE VURDERINGER

Are Jansrud, senior manager / leder FRM
21. september 2009

AUDIT / TAX / ADVISORY / LINE OF BUSINESS

AGENDA

- **Utgangspunkt**
- **Hva er en god ICAAP?**
- **Erfaringer**
- **Uavhengige vurderinger**
 - Gjennomføring
 - Hva ser vi i KPMG etter?

UTGANGSPUNKT

REGELVERKET

- **Finansieringsvirksomhetslovens §2-9b**
 - ”... skal vurdere kapitalbehovet på **kort og lengre sikt** og hvordan dette kapitalbehovet **kan tilfredsstilles**”
 - ”... skal omfatte størrelsen på, og sammensetningen og fordelingen av, kapitalen sett i forhold til arten og omfanget av den **risiko som til enhver tid** er knyttet til virksomheten og til den **risiko som vil kunne oppstå**”
- **Konsolideringsforskriftens §9**
 - ICAAP er en plikt som påhviler øverste nivå i konsernet
- **Ytterligere veiledning i rundskriv**
 - Nr 21/2006
 - Nr 26/2007

KRAVET OM UAVHENGIG VURDERING

Fra vedlegg 1 til Kredittilsynets rundskriv nr 21/2006:

”Det ønskes vedlagt kopi av rapport fra intern revisor som omhandler revisors bedømmelse av prosess og beregninger av risikonivå og kapitalbehov i institusjonen.”

4 stikkord:

- Prosess
- Beregninger
- Risikonivå
- Kapitalbehov

HVA MED EKSTERNREVISOR?

- når man ikke har internrevisor

”Det anbefales og Kredittilsynet forventer, at styret får en uavhengig vurdering av ICAAP og innholdet. Med uavhengig menes her noen som er uavhengige i forhold til administrasjonen.”

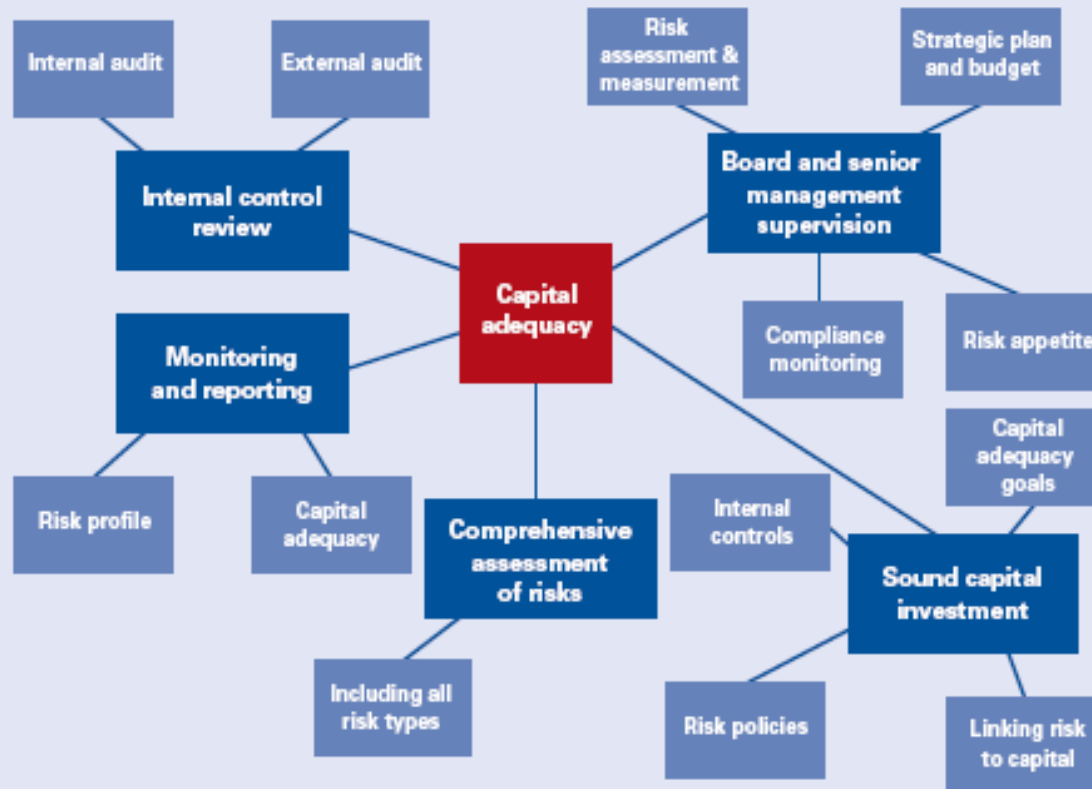
HVA ER EN GOD ICAAP?

ICAAP – 10 PRINSIPPER

- 1. Alle banker må ha en ICAAP-prosess**
- 2. ICAAP er bankens eget ansvar**
- 3. ICAAP er styrets ansvar; prosessens design må være spesifisert og kapitalplanen dokumentert**
- 4. ICAAP skal være en integrert del av styringsprosessene og beslutningskulturen i banken**
- 5. ICAAP'en må revurderes regelmessig**
- 6. ICAAP'en må være risikobasert**
- 7. ICAAP'en må dekke alle relevante områder**
- 8. ICAAP'en må være fremoverskuende**
- 9. ICAAP må være basert på relevante måle- og vurderingsmetoder**
- 10. ICAAP'en må lede til et fornuftig resultat**

ICAAP – ET MANGEHODET TROLL

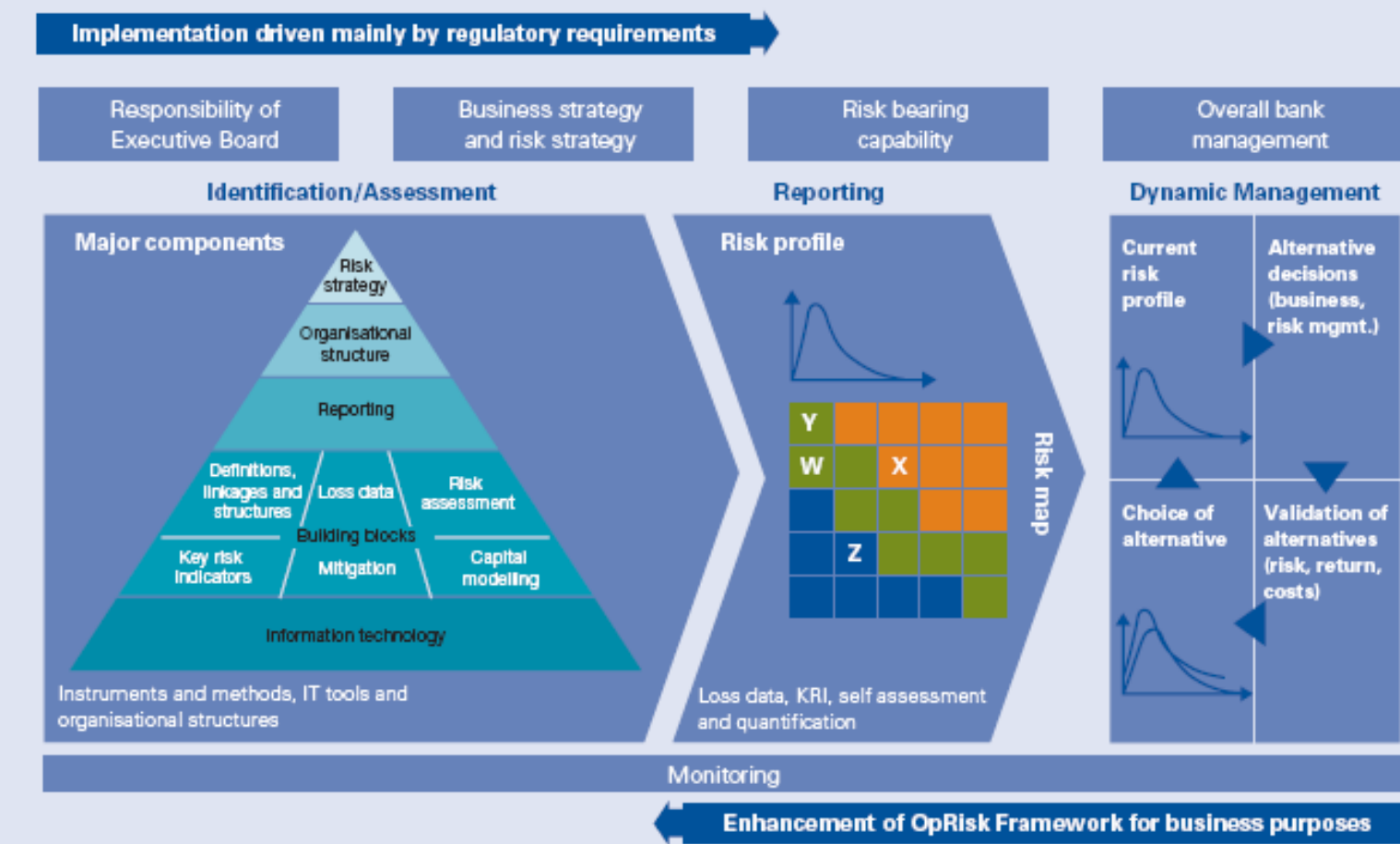
Figure 2 Overview of the ICAAP components

Source: KPMG International, 2007

ICAAP – SENTRAL DEL AV INTEGRERT RISIKOSTYRING

Figure 1 Aligning compliance with performance

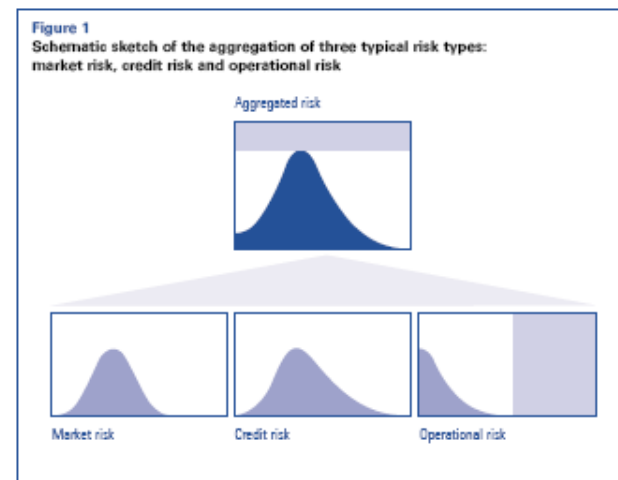
Source: KPMG in Germany, 2007

HVA BØR ICAAP-PROSESSEN VÆRE?

- **En tverrfaglig prosess i organisasjonen som involverer styret, ledelsen, alle forretningsområder og relevante fag-/stabsavdelinger**
- **Integrert med bankens øvrige styrings- og beslutningsprosesser**
- **Ha bankens risikovilje og risikoevne, dvs risikotoleransen, som utgangspunkt**
- **Inkludere alle relevante risikoer, også de som vanskelig lar seg tallfeste**
- **Vurdere risikoene mht eksponering, hvordan de styres og hvilket kapitalbehov de medfører**
- **Tar høyde for både fundingbehov og risiko for endrede økonomiske tider**
- **Fremoverskuende**

RISIKOVURDERING OG KAPITALBEHOV

- **ICAAP må dekke alle relevante risikoer**
- **Hvordan beregne risiko og kapitalbehov**
 - Ledende praksis: Economic capital
 - Risikoer som typisk modelleres:
 - Kreditrisiko
 - Markedsrisiko
 - Operasjonell risiko
 - Forretningsrisiko
 - Pensjonsrisiko (UK)

- **Hva med mindre institusjoner?**
 - Vanskelig å kvantifisere og summere uten modeller!

RISIKOBILDET

Kilde: Vedlegg til KT's rundskriv 21/2006

- Kredittrisiko (inkludert motpartsrisiko og restrisiko)
- Markedsrisiko (inkludert risiko knyttet til verdiendringer på fast eiendom)
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Risiko forbundet med verdipapirisering
- Renterisiko i bankporteføljen
- Likviditetsrisiko
- Forsikringsrisiko
- Risiko knyttet til pensjonsforpliktelser i livsforsikringsselskaper
- Forretningsrisiko / strategisk risiko
- Andre identifiserte risikoformer

HVILKE RISIKOER SKAL OMFATTES?

Figure 1 The four elements to the FSA's approach to Pillar 2

Element 1 Pillar 1 risks	Element 2 Risks not fully covered under Pillar 1	Element 3 Risks not covered under Pillar 1 (i.e. Pillar 2 specific risks)	Element 4 External factors (firm-wide)
<ul style="list-style-type: none"> • Credit risk • Market risk • Operational risk 	<ul style="list-style-type: none"> • Residual risk • Securitisation risk • Model risk 	<ul style="list-style-type: none"> • Interest rate risk in the banking book • Concentration risk • Liquidity risk • Settlement risk • Reputational risk • Strategic risk • Underwriting risk • Pension risk • Transfer risk • Underestimation of credit risk using standard approach • Weaknesses in credit risk mitigation • Others 	<ul style="list-style-type: none"> • Business risk (earning and costs) • Strategy stresses • Economic and regulatory environment

Source: CP06/03, 'Strengthening Capital Standards 2', FSA, February 2006

KREDITTILSYNETS INNHOLDSMAL

- ikke obligatorisk

1. **Oppsummering**
2. **Nåværende kapitalsituasjon og forventet finansiell utvikling**
3. **Kapitalbehov**
 - Tidsperiode
 - Risikoanalyse
 - Metoder og forutsetninger
 - Muligheter for å overføre kapital mellom forretningsenheter/selskaper
 - Ledelsesmessig styring og intervensjoner
 - Sammenligning av minimumskravet til kapital under Pilar1 og ICAAP
4. **Sensitivitetstester og fremtidsscenarier knyttet til alvorlige økonomiske tilbakeslag**
5. **Summering av kapitalbehov for ulike risikoer**
6. **Kvalitetskontroll og godkjenning av ICAAP**
7. **Bruk av ICAAP i institusjonen**

"Det kreves ikke at institusjonen benytter dette formatet ved innrapportering av dokumentasjon av risikoprofil og kapitalbehov (ICAAP) til Kredittilsynet. Det kan imidlertid vise seg praktisk for institusjonen å benytte eller støtte seg til dette formatet, fordi det dekker meste-parten av de temaene som typisk antas å bli gjenstand for vurdering fra Kredittilsynets side."

ICAAP og Forskrift om risikostyring og internkontroll

§6, 3. ledd:

”Foretak som gjennomfører risikostyring og vurdering av risiko og kapitalbehov i samsvar med lov 10. juni 1988 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner §§2-9 til og med 2-9 d) og forskrift 14. desember 2006 nr 1506 (kapitalkravforskriften) anses for å ha oppfylt kravene i første og annet ledd.”

- Dette innebærer at risikovurderingene og dokumentasjonen av disse som kreves etter Internkontroll-forskriften kan slås sammen med ICAAP.
 - NB! Gjelder ikke for verdipapirforetakene og for den delen av banken som har verdipapirforetakskonsesjon

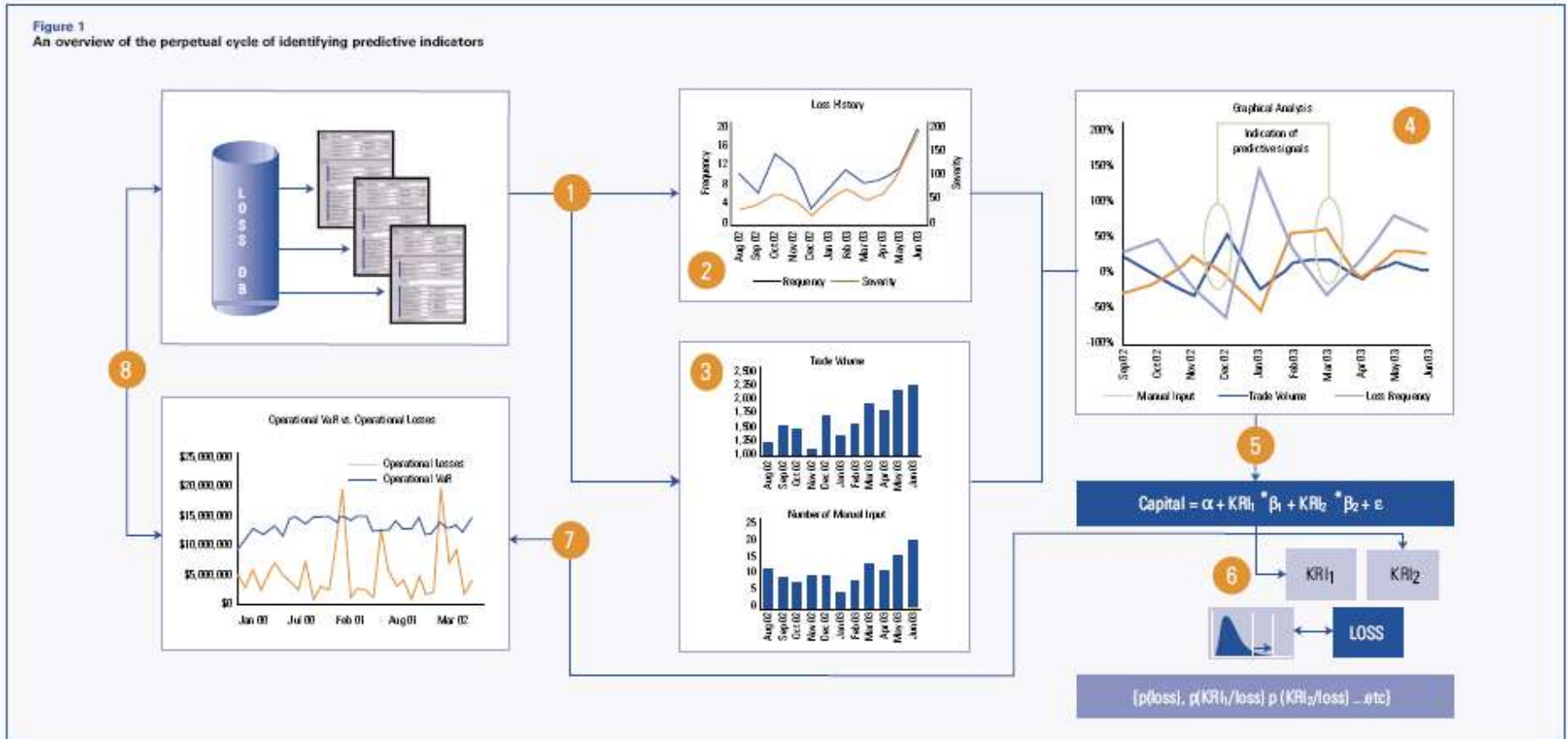
ERFARINGENE

ERFARINGER OG UTFORDRINGER

- **Koblingen mellom forretningsvirksomhet, risikoprofil og kapitalmål**
- **Markedsrisiko**
- **Ikke-kvantifiserbare risikoer**
- **Kapitalplanen**
- **Vurdering av nødvendig kapital for å sikre tilgang til funding**
- **Stresstestene**
- **Kvaliteten på egen risikostyring og kontroll kontra behovet for kapital**
 - Vurdering av kapitalbehov for det enkelte område settes ikke i sammenheng med vurdering av kvaliteten på internkontrollen

OPERASJONELL RISIKO

Figure 1
An overview of the perpetual cycle of identifying predictive indicators

OPERASJONELL RISIKO

- **Identifisere de konkrete forhold som representerer operasjonell risiko i virksomheten**
- **Kritisk gjennomgang av kvaliteten på styring og kontroll med disse forholdene**
- **Skjønnsmessig vurdering av behovet for kapital utover minimumskravet i pilar 1**
 - Kan med fordel baseres på egen tapserfaring / hendelsesdatabase

KAPITALBEHOV PGA SVAK STYRING

- **Vurderingen av om det er behov for ytterligere kapital som konsekvens av identifiserte og vurderte svakheter ved styring og kontroll**
- **Relevante vurderingsmomenter:**
 - Kvaliteten på vedtatte rammer, retningslinjer, prosedyrer og rutiner på området
 - Graden av etterlevelse av vedtatte rammer, prosedyrer og rutiner
 - Kvaliteten på informasjons- og styringssystemer på området
 - Graden av lederinvolvering på området
 - Selskapets kompetanse på området
 - Erfaringer og historikk for uventede tap og negative hendelser på området
- **Disse vurderingene bør dokumenteres og begrunnes.**
- **Ved identifiserte svakheter ved styringen og kontrollen bør kapitalbehovet skjønnsmessig økes i forhold til den finansielle beregningen. Skjønnnet bør begrunnes.**

UAVHENGIGE VURDERINGER

UAVHENGIGE VURDERINGER

- Gjennomføring

- **Standardisert revisjonsprogram**
 - Sikrer effektiv gjennomføring
 - Sikrer kvalitet
 - Sikrer likhet i vurderingsstandardene

 - *Programmet tilpasses dog arten, omfanget og kompleksiteten til den enkelte virksomhet*

UAVHENGIGE VURDERINGER

- Gjennomføring

- **Samtale med adm direktør / banksjef**
- **Samtaler med ansvarlig for utarbeidelse av dokumentasjonen**
- **Samtaler med relevante fagpersoner / ledere i banken**
- **Innhenter og gjennomgår selve ICAAP-dokumentasjonen**
- **Innhenter og gjennomgår underliggende dokumentasjon av beregninger, etc (Excel-ark, mv)**
- **Innhenter annen relevant underlagsdokumentasjon, slik som for eksempel:**
 - regnskap
 - kapitaldekningsoppgave
 - internkontroll-rapportering
 - policy og rammer for kredittrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko
 - etc

UAVHENGIGE VURDERINGER

- Gjennomføring

- **Kartlegger og vurderer prosessen, inkl graden av involvering av styret, ledelsen og relevante forretnings-, fag- og stabsområder**
- **Kartlegger aktuelle risikoer**
- **Vurderer om alle relevante risikoer er behandlet**
- **Kartlegger og vurderer beregningsmetodikk opp mot relevante teori**
- **Kartlegger og vurderer valgte forutsetninger og scenarier**
- **Kontrollerer grunnlagsdata og beregninger**
- **Gjennomgår og vurderer stresstester / scenarier for nedgangskonjunkturer**
- **Gjennomgår og vurderer kapitalplanen**
- **Vurderer dokumentkvaliteten**

HVA SER VI I KPMG ETTER VED VÅRE UAVHENGIGE VURDERINGER?

Prosess

- **Tilrettelagt for involvering av styret?**
 - Behandles uavhengig vurdering av ICAAP av styret?
- **Bred involvering fra ledelse og relevante fagpersoner?**
- **Integrasjon med øvrig styring og kontroll?**
 - Relasjon til strategi og budsjett?
 - Beregninger basert på styrets vedtatte rammer for risikoeksponering?
 - Sammenheng med internkontroll-opplegget?
- **Er prosessens utforming dokumentert og vedtatt av styret?**
- **Revideres ICAAP ved vesentlige endringer i forutsetninger og rammebetingelser?**

HVA SER VI I KPMG ETTER VED VÅRE UAVHENGIGE VURDERINGER?

Risikovurderinger

- **Alle relevante risikoer dekket i vurderingene?**
 - Også ikke-kvantifiserbare risikoer omfattet?
- **Realistiske vurderinger?**
- **Basert på styrets risikotoleranse?**
- **Spesielt om likviditetsrisiko:**
 - Fokus på reell risiko – ikke et teoretisk kapitaltall
 - Realistisk vurdert?
 - Vurdert sammenheng mellom kapital og tilgang på funding?

HVA SER VI I KPMG ETTER VED VÅRE UAVHENGIGE VURDERINGER?

Beregninger

- Teoretisk korrekte modeller og metoder?
- Korrekte grunnlagsdata?
- Realistiske forutsetninger?
- Riktig beregnet?

HVA SER VI I KPMG ETTER VED VÅRE UAVHENGIGE VURDERINGER?

Kapitalplan

- Samsvar mellom beregnet kapitalbehov i ICAAP og styrevedtatt minstekrav til soliditet?
- Vekst og planer inkludert?
- Kilder til ny kapital vurdert?
- Strategi for opprettholdelse av soliditet drøftet?
- Kapitaliseringsmessig beredskapsplan?

HVA SER VI I KPMG ETTER VED VÅRE UAVHENGIGE VURDERINGER?

Stresstesting og nedgangskonjunktur

- Er en slik analyse inkludert?
- Tilstrekkelig langvarig?
- Tilstrekkelig strenge forutsetninger?
- Logiske forutsetninger?
- Korrekte beregninger?
- Sammenheng med andre vurderinger?

HVA SER VI I KPMG ETTER VED VÅRE UAVHENGIGE VURDERINGER?

Dokumentasjon

- Dokumentkvalitet
- Dekker dokumentet Kredittilsynets forventninger til minimumsinhold?

Kontaktdetaljer

Are Jansrud

KPMG

+47 406 39 512

are.jansrud@kpmg.no

www.kpmg.no

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.